

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Enchiridion Theologiæ Pastoralis Et Doctrinæ Necessariæ Sacerdotibvs Cvram Animarum administrantibus

Binsfeld, Peter

Avgvstæ Trevirorum, 1609

8. Cap. De Sacramento pœnitentiæ in genere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40721

tra corporale in mappam altaris, seu linteum aliquod, lauetur, & lotio in sacrarium fundatur.

Decimus tertius. Quid si Sacerdos ex aliqua causa Eucharistiam euomat?

Resp. Si species integræ appareant, reuerenter, nisi horror prohibeat, sumantur: Aliàs cautè separentur, & in aliquo loco sacro reponantur; Quod si species non appareant, comburatur vomitus, & cineres in sacrarium reponantur. De pœnitentia horum, vide de consecrat. d. 2. ca. Si quis.

Decimus quartus. Quid si Sacerdos non recolat se aliqua dixisse, vt quandoq; contingit?

Resp. Secundum S. Thom. in q. 83. art. ult. ad 5. non debet propter hoc turbari, qua qui multa dicit, non recolat omnia: Si tamen probabiliter constet aliqua omissa esse, si sunt de necessitate sacramenti, resumenda sunt: Si verò non sunt de forma consecrationis, non debet resumere, mutando ordinem officij, sed procedere secundum ordinem ad finem.

CAPVT VIII.

DE SACRAMENTO Pœnitentia in genere.

Pro introductione notandum, quod pœnitentia

*Pœnitentia
dupliciter
accipitur,
pro virtu-
te, & sa-
cramento.*

nitentia duobus modis accipitur, vno modo pro virtute, & sic definitur à Magistr. in 4. d. 14. Pœnitentia est qua commissa mala, cum emendationis proposito plangimus & odimus, & plangēda vltierius committere nolumus. Alio modo pro sacramento pœnitentiæ. Pœnitentia vt est virtus, statim post peccandum Adæ, omnibus hominibus in mortale peccatum lapsis, ad gratiam & iustitiam consequendam, necessaria fuit, vt patet vbique ex sacris literis. Ezech. 18. & 33. & alibi. Luc. 13. Nisi pœnitentiam egeritis, simul omnes peribitis, &c. Conc. Trident. sess. 14. cap. 1. Huius tamē virtutis actus, procedit ex auxilio diuino, siue speciali motione Spiritus sancti, vt idem Concil. sess. 6. c. 5. & 6. de iustificatione determinat. Hinc illud Hierem. 31. Conuerte me Domine & conuertar. & Postquam me conuertisti egi pœnitentiam. Nos de pœnitentiæ sacramento agemus.

Quid est sacramentum pœnitentiæ?

EST sacramentum remittendi peccata post Baptismum commissa: Quia pœnitentiā non se extendit ad peccata Baptismum præcedentia: sicut enim Baptismus nondum regeneratis ad salutem necessarius, sic pœnitentiæ sacramentum post Baptismum lapsis, de necessitate, si ad vitam resurgere velint, competit: Quare à Hieronymo recte dicitur

*Super Esa.
3. in illa*

dicitur, secunda post naufragium tabula: vt enim contracta nauis vnicum vitæ seruandæ refugium est, tabulam arripere & transnatare: Ita post perditam per peccatum, Baptismi innocentiam, necessaria est tabula pœnitentiæ, quam nisi quis arripuerit, de salute desperandum est, de pœnit. d. i. can. Secunda tabula, & Conc. Trid. sess. 6. c. 14.

verba, peccatū suum quasi sodoma. Quare pœnitentia dicatur secunda post naufragiū tabula.

De sacramento pœnitentiæ legendi s. Thom. in 3. p. à q. 84. Alex. Halens. in 4. part. à q. 60. Magister in 4. d. 14. cum DD. Ioann. Medina in C. de pœnitentia. Andr. Vega lib. 13. de Iustificatione, & Bellarmin. tom. 2. quarta controuersia generali. lib. 1. & seq. qui doctissimè contra hæreticos hanc materiam disputant.

De necessitate huius sacramenti.

HOc sacramentum non est absolutè necessarium ad salutem, quia per Baptismum multi consequuntur salutem, sed ex suppositione, vniuersis post Baptismum in peccatum mortale lapsis. s. Thom. in d. q. 84. art. 5. Sot. in 4. d. 14. q. 1. art. 5. Bonau. & Richard. in ead. d. & etiam quandoq; in necessitate, quando non habetur copia Confessoris, potest sufficere contritio ad iustificationem, quæ includit votum confitendi & satisfaciendi, iuxta illud, Cor contritum & humiliatum Deus non despicias.

E 4 Quando

Quando institutum est hoc sacramentum?

Ioan. 20.

INSTITVTVM est à Christo Salvatore nostro, quādo à mortuis excitatus insufflauit in discipulos, dicens. Accipite Spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, &c. Concil. Trident. sess. 14. cap. 1. vide Vegam cap. 14.

De materia huius sacramenti.

*Materia
duplex pro
pinqua &
remota.*

ADVERTENDVM quod duplex est materia, Proxima & Remota; sicut statuz materia proxima est metallum, remota terra vel lapilli ex quibus metallum fit, sic peccata commissa sunt materia remota sacramenti pœnitentiæ, non vt facienda, sed vt destruenda, vt optimè S. Thom. in d. q. art. 2. ait. Quemadmodum morbus materia medicinæ esse dicitur. Quando dicitur peccata commissa, intellige post Baptismum siue mortalia siue venialia sint.

Materia propinqua pœnitentiæ sunt quasi actus pœnitentis, Contritio, Confessio, & Satisfactio, Concil. Florent. & Trident. sess. d. cap. 3. & can. 4. & hi etiam tres actus, rectè pœnitentiæ partes nominantur, quia ex Dei institutione, in pœnitente ad integritatem sacramenti, & ad plenam perfectamque peccatorum remissionem requiruntur, ex dict. ca. 3.

Dices: quare Concilia Florentin. & Trident. actum pœnitentis vocant, quasi materiam, & non absolutè, sine quasi?

R. I.

RESPONDEO id non factum, quia veræ materiae rationem non habeant, sed quia eius generis materia non sint, quæ extrinsecus adhibeatur, vt aqua in Baptismo, Chrisma in confirmatione, & panis cum vino in Eucharistia.

De forma.

FORMA est (Ego te absoluo ab omnibus peccatis tuis. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, Amen. Desumitur ex Ioan. 20. Quorum remisistis peccata, &c. Sufficiens forma est) Ego te absoluo, &c. Quibus verbis de more Ecclesiæ sanctæ, preces quædam laudabiles adiunguntur, quæ tamen ad sacramenti essentiam, & administrationem necessariæ non sunt, vt Concil. Trid. in ca. 2. determinat. Manus etiam impositio in absolutione potest adhiberi, vel omitti, pro consuetudine, & vsu Ecclesiæ.

Quis effectus huius sacramenti?

REMISSIO vera peccatorum, reconciliatio cum Deo, infusio gratiæ & virtutum, nec non commutatio pœnæ æternæ in temporalem, & aliquando totius pœnæ remotio.

Quot sunt partes perfecta pœnitentiæ?

TRES, vt ex dictis constat. Contritio, Confessio, & Satisfactio, de quibus nunc secundum ordinem agendum.